

GADDAR GÖRÜLEN HAYVANLAR DÜNYASI

Yemek ve yenilmek, hayvanlar dünyasında hergün rastlanan bir olaydır. İki yılanın aynı anda aciz bir kurbağın üzerine atılmalarının gaddarlıkla hiç bir ilgisi yoktur. Kuvvetliler sormazlar ve hayatta kalırlar.

Dünyada — hayvanlar dünyasında — dolaşırsa, ilginç, güzel ve hatta çirkin, insanı kolaylıkla «gaddar doğa» demeye yöneltecek kadar çirkin şeyler görülür. Gerçekte bizim düşüncesizce gaddarlık diye tanımladığımız şey, sadece, her canlıya, hatta görünmeyenine bile özgü olan davranışların bir zincirlemesidir. Bitkiler daha çok havvanlar belli bir olaya belli bir tarzda tepki gösterecek şekilde programlanmışlardır. Tabii ki, öğrenilmiş davranışlar bunlardan ayrılırlar. İç güdülerle dolu hayvan, çevresinin ona yolladığı sinyallere cevap verir. Bazen bu cevaplar biz insanları şaşırtıcı bir şekilde etkiler Fakat hayvanın hareketinin arkasında, bize özgü şekliyle akli bir kaabiliyet görmekten sakınlıyız. Daha çok bu cevapları, yardımlarıyla hayvanın, çevresinde yaşamaya devam ettiği kesin programların sonucu olarak almamız. Hayvanlar dünyasında hareketlerin ifadelerinin cetveli uysaldan gaddara kadar uzanmaktadır. Bilhassa beslenme hususunda. Ve beslenme hayvanlar dünyasında, iki ayaklılar arasında olduğu kadar yaygındır. İnsanlara ne hak ise, hayvana daha fazlası hak olabilir, çünkü gelişme tarihi böyle istiyor.

Kim yılan derse, iğrentiyi kasteder. Bu tuhaf, basit mantığı, yaradılışın tacı, insan ortaya atmıştır. Bilhassa genellemelere karşı eğilimli olduğundan yılanlara karşı alışılmamış bir nefreti vardır. Gerçekte, zehirleriyle meslektaşlarının adını kötüye çıkaranlar bütün hayvanların hemen hemen üçte biri kadardır. Yılanların çoğu insanlara zarar vermezler, bilakis, ona rastladıkları zaman ondan kaçarlar. Fakat nihayet yılanlar da yaşamak zorundadırlar. Bilmeyenlerce iddia edildiği gibi kurbanlarının hipnotize ettiklerinde, artık hiç biri bir yere kaçamaz, sihirli bir şekilde ve hareketsiz orada kalır. Kapak resimlerinde yılanın kurbanı olan kertenkele gibi. Yılanların yiyeceklerini parçala-

madan yutuşları şaşırtıcıdır. Açıklaması gayet basittir: Yılanın kafatası birbiriyle sıkı bir şekilde bağlantısı olmayan kemiklerden meydana gelmiştir. Bu yüzden genişleyebilen büyük bir ağız vardır.

Haydutça yaşayan «Dysticus marginalis» adındaki böcek, yiyeceğini daha değişik bir tarzda işler. Kurbanları onun için daima, onun hayatının elementi, suda bulunduğu iyi bir öğün teşkil ederler. Dysticus marginalis avını yakalar ve ona, onu öldüren ve parçalayan öğütücü bir su enjekte eder. Böcek, yiyeceğini parçalamak için gerekli olan yeme cihazlarına sahip olmadığından, onları yemeden evvel hazırlaması gerekmektedir. Bu işi, avını dışarda belli bir oranda öğütürerek yapar. Sonradan lapa halindeki yemi yutar.

Korkunç yılanlar gibi örümcekler de insanda iğrenç bir duygu uyandırmırlar. Bunun acayip şekillerine borçlu olmaları gerekir, çünkü biyolojik yaşantılarında diğer hayvanlardan hiç bir farkları yoktur. Vücut yapıları gibi, avlanma metodları da kendilerine mahsustur. Bütün örümcekler, bir çeşit örümcek olan (Araneus diadematus) un yaptığı gibi yuva kurmazlar. Mimar olarak, bu örümcek hakiki sanat eseri meydana getirir. Nefes kesici, çoğunlukla öldürücü saldırılarında örümcek sinekleri, arıları ve benzeri böcekleri yakalar. Av bir kere yapışkan iplere yakalandıktan sonra yuva kazara yırtılmadıkça hiç bir kurtuluş yoktur. Örümcekler ve avladıkları hayvanlar arasındaki oranı belirleyen enterasan bir sayıyı İngiltere'de arayıp bulmuşlar. Bir deney esnasında orada her acre başına yaklaşık olarak iki milyon ikiyüze bin örümcek sayılmış. Her örümcek için yıllık yiyecek ihtiyacı olan yüz sinek alınacak olursa, sadece İngiltere'de örümcekler tarafından yenen 200.000.000.000.000 sinek olduğu görülmüş.

Tabiatın biz insanlara böyle gaddar gösterdiği, geçekte, yemek ve yenilmekte bir anlam arama yeteneğimizin bulunmamasının bir sonucudur. Fakat biz hayvanlardan farklı mıyız?